

Eberg barnehager

7004 TRONDHEIM

Vår saksbehandler
Elin Grønvold Aunet

Vår ref.
20/74562
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
02.02.2021

Eberg barnehager (Lidarende og Teglverket) - rapport fra tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler - varsel om pålegg

Miljøenheten gjennomførte 11.12.20 tilsyn ved Eberg barnehager (Lidarende og Teglverket barnehager). Formålet med tilsynet var å vurdere hvordan barnehagen ivaretar barnas helse, miljø og sikkerhet (jf. forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v..

1. Sammendrag

Eberg barnehager har kommet i gang med risikovurdering av hendelser og aktiviteter som kan medføre skader og ulykker. Arbeidet må videreføres med mer detaljering av hendelser og de vurderingene som gjøres, slik at man bedre kan vurdere om de tiltakene/rutinene som er på plass er tilstrekkelig eller om det er flere tiltak som må iverksettes for å redusere risikoen. I forbindelse med dette arbeidet må det også sikres at viktige rutiner er skriftliggjort og samlet, og godt kjent med ansatte.

Det ble funnet ett avvik i forbindelse med tilsynet.

Avvik 1: Risikovurderinger som er gjennomført er ikke detaljert nok og dokumentert slik at man kan vurdere om rutiner ivaretar sikkerheten i tilstrekkelig grad. Barnehagen har ikke dokumentert risikovurderinger av alle forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Frist for uttalelse til varsel om pålegg er 22.02.2021

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at vi vurderer å gi virksomheten pålegg om retting. Dersom dere mener at beskrivelsen i denne rapporten ikke er korrekt eller har kommentarer til pålegg og frister som vi varsler her, ber vi om skriftlig tilbakemelding om dette **innen 22.02.2021**. Etter denne datoen vil vi fatte pålegg om retting. Dere vil motta et eget brev om den videre oppfølgingen.

Frist for retting av avvik vil bli satt til 1.5.2021.

Postadresse:
Trondheim kommune

Besøksadresse:

Telefon:

Telefaks:

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse:

www.trondheim.kommune.no

1. Beskrivelse av Eberg barnehager

Eberg barnehager består av Lidarende barnehage, med til sammen 65 barn fordelt på to baser, og Teglverket barnehage med til sammen 48 barn fordelt på to avdelinger.

3. Reviderte områder og funn

Tilsynet ble gjennomført som tematilsyn med hovedvekt på dokumentasjon av risikovurderinger gjennomført for å ivareta barns sikkerhet (jf §§ 7 og 14), rutiner for å ivareta barnas sikkerhet og avvikshåndtering (jf § 4).

Tilsynet startet med et felles oppstartsmøte 28.09.20 for barnehager som skal ha tilsyn på samme tema høsten 2020. På grunn av koronapandemien og innstramming av smittevernregler, ble det planlagte tilsynsmøtet som skulle inkludere intervju av ansatte og befaring endret til et videomøte, der dokumentasjonen ble gjennomgått sammen med barnehagens enhetsleder og avdelingsleder.

Dokumentasjon fremlagt ved tilsynet

- Diverse risikovurderinger
- Innholdsfortegnelse beredskapsplan m.m.
- innholdsfortegnelse for perm IK-mat m.m.
- Beskrivelse av arbeidet med årshjul HMS barn

Deltakere ved tilsynet

Heidi Kiel, enhetsleder Eberg barnehager
Ingrid Grønning Blomlie, avdelingsleder
Bente Løvlie Høier, Miljøenheten
Elin Grønvold Aunet, Miljøenheten

3.1 Har barnehagen tilstrekkelig oversikt over risikoforhold?

Avvik 1: Risikovurderinger som er gjennomført er ikke detaljert nok og dokumentert slik at man kan vurdere om rutiner ivaretar sikkerheten i tilstrekkelig grad. Barnehagen har ikke dokumentert risikovurderinger av alle forhold som har betydning for barns sikkerhet.

Barnehagene må i større grad detaljere hendelser og aktiviteter som utgjør risiko for skade på barn, og dokumentere risikovurderinger av disse. Det må lages en plan for gjennomføring av risikovurderinger av alle forhold som kan medføre skader og ulykker. Denne planen og risikovurdering av ett hovedtema og eventuelle reviderte rutiner skal legges ved i tilbakemeldingen til Miljøenheten.

Avviket er hjemlet i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. §§ 4 Ansvar. Internkontroll, 7 Generelle krav og 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap.

Observasjon

Barnehagen har startet arbeidet med systematiske risikovurderinger og dokumentasjon av disse. Hittil er det i stor grad ledelsen som har jobbet med dette, men planen er å koble på verneombud og arbeidsmiljøgruppa etter hvert.

Skjemaet som er benyttet inneholder kolonner for situasjoner som kan oppstå, sannsynlighet for dette, forslag til tiltak for å redusere risiko og kolonne for konsekvenser av tiltakene. Graden av sannsynlighet og konsekvens for de ulike risikoforholdene/hendelsene er hittil i liten grad fastsatt/vurdert. Når det gjelder graden av sannsynlighet (lav, middels, høy) og hva dette innebærer, er ikke dette ferdig drøftet på enheten enda, og hittil i liten grad vurdert og dokumentert.

Vurdering

Barnehagen har startet arbeidet med å kartlegge og vurdere hvilke hendelser som kan medføre risiko. Det gjenstår fremdeles en del arbeid med å detaljere hendelsene og utvide omfanget slik at alle relevante risikoforhold er vurdert og dokumentert. Vi anbefaler at alle ansatte involveres i arbeidet med å kartlegge hendelser og vurdere disse.

I skjemaene for risikovurderingene er det samlet flere typer hendelser, og kort listet opp gjeldende rutiner/praksis uten at det er vurdert om og i hvilken grad de enkelte rutinene har betydning for sannsynlighet eller konsekvens for de gitte hendelsene. Når flere hendelser med ulik sannsynlighet og konsekvens samles og gis en felles risiko, blir det vanskelig å identifisere hvor den største risikoen er og hvilke hendelser barnehagen må jobbe videre med. Målet er å avdekke om de rutinene og de andre tiltakene dere har håndterer risikoen eller om det er noe mer dere kan/bør/må gjøre for å ivareta sikkerheten.

Vi mener at risikovurderingene må deles opp i flere detaljerte hendelser som er så beskrivende at man kan angi en sannsynlighet og konsekvens for hver enkelt hendelse, og på bakgrunn av det vurdere om eksisterende rutine er tilstrekkelig for å håndtere akkurat denne hendelsen. Det bør i tabellen vises til/lenkes til hvilke konkrete tiltak eller konkrete rutiner dere mener styrer risikoen for den enkelte hendelsen. Dette for å sikre skriftlighet av nødvendige rutiner, samt at det vil lette arbeidet ved senere revidering av risikovurderinger.

Rutiner og gjeldende praksis som legges til grunn for vurdering av risiko må finnes beskrevet i barnehagens internkontrollsystem, og være godt kjent av ansatte. Dette gjelder spesielt dersom hendelsene kommer ut med middels eller høy risiko. Sannsynlighet og konsekvens av alle hendelser skal angis når gjeldende rutiner er tatt med i vurderingen.

For å gjøre mest mulig likeverdige vurderinger av ulike hendelser er det viktig at dere definerer hva dere legger i de ulike gradene av sannsynlighet og konsekvens. Når sannsynlighet og konsekvens er satt skal risikomatriksen brukes for å sikre at dere angir korrekt risiko basert på den sannsynligheten og konsekvensen dere har kommet fram til.

Når alle relevante hendelser er detaljert og risikovurdert, må dere prioritere tiltak for de som kommer ut med høyest risiko. Her skal dere beskrive nye tiltak, ansvar for gjennomføring og tidsplan. Når nye tiltak/rutiner er gjennomført, bør risikovurderingen for denne hendelsen revideres slik at ny risiko gjenspeiler at det er iverksatt tiltak. Risikovurderingene må revideres dersom risikoforholdene endres eller det kommer nye risikoforhold til.

Veileder til forskriften, Miljø og helse i barnehagen, sier at barnehagen skal gjennomføre risikovurderinger av forhold som omhandles i forskriften og som kan ha betydning for barnas helse og miljø (§ 7). Disse risikovurderingene må dokumenteres, jf. forskriftens § 4 Ansvar. Internkontroll og kravet til dokumentasjon jf. internkontrollforskriften. Dette henger sammen med det formålsparagrafen sier om systematisk forebygging av sykdom og skade, ikke bare rutiner for håndtering av slike hendelser når de først oppstår. I forebyggende arbeid er det et viktig prinsipp at det som avdekkes gjennom risikovurderinger ligger til grunn for rutiner som skal ivareta sikkerheten.

Dere må lage en plan som viser hvordan dere kan utarbeide detaljerte risikovurderinger for barnehagene. Arbeidet kan for eksempel deles inn etter hovedtema, for eksempel lek på eget uteområde (utover klatrestativet), bussturer, turmål, kjøkken og matserving, inneområdet, aktiviteter etc. Under hvert hovedtema bør det listes opp hvilke hendelser dere skal risikovurdere. Vi ber om at barnehagen oversender denne planen samt ferdig risikovurdering for minst ett hovedtema som tilbakemelding på avviket innen fristen 01.05.21.

3.2. Driver barnehagen systematisk internkontroll som forebygger ulykker og skader?

Merknad 1: Barnehagen bør i forbindelse med detaljering av risikovurderinger og revisjon av internkontrollsystemet, sikre at viktige rutiner som skal ivareta barnas sikkerhet er skriftliggjort i internkontrollsystemet.

Merknad 2: Enheten bør utarbeide et mer detaljert årshjul for arbeidet med barnas helse miljø og sikkerhet. Årshjulet bør omfatte blant annet gjennomgang av avvik og hendelser og beskrivelse av revisjon av internkontrollsystemet.

Observasjon

Enheten har systematisert sine skriftlige rutiner i stor grad i fysiske permer, som finnes på de ulike husene og avdelingene. Barnehagene har en rekke rutiner som skal ivareta barns sikkerhet, blant annet kontroller av utelekeplassen, sikkerhetsgjennomgang innendørs, registrering og telling av barn og sikkerhet på tur. Enheten besto tidligere av tre hus/barnehager, og i forbindelse med endringer på enheten ser ledelsen at det er behov for gjennomgang av praksis og internkontrollrutiner til et mer helhetlig internkontrollsystem. Ledelsen har ansvar for å oppdatere og skrive ut gjeldende rutiner, og opplyser at det jobbes med å skriftliggjøre gjeldende regler og rutiner.

Det er utarbeidet et årshjul, som viser hvordan barnehagen jobber systematisk med barns sikkerhet. Enheten har tidligere hatt et "alt-i-ett"- årshjul for hele enheten og mange områder, men ønsker nå å dele opp årshjul i flere områder og tydeliggjøre ulike ansvarsområder.

Rutine for melding av avvik beskriver at dette meldes gjennom Kvaliteket/TQM samt noe i vaktmesterbok. Skader på barn meldes på skadeskjema.

Vurdering

Vår vurdering er at barnehagen har etablert et internkontrollsystem for å ivareta barnas helse, miljø og sikkerhet, men at dette trenger revisjon. Det er en forutsetning i internkontrollen at sentrale rutiner er skriftliggjort i systemet. Barnehagene bør derfor gå igjennom de beskrevne tiltak i risikovurderingene, og sikre at disse kan gjenfinnes i barnehagens instruksjoner.

I veilederen til forskriften, "Miljø og helse i barnehagen", er det for hver paragraf listet opp punkter "god praksis forutsetter". Barnehagen bør gå igjennom dette og sikre at alle punkter er svart ut i instruksene. Barnehagenes regler og tiltak bør samles i instruks som gir en enkel oversikt over hvilke regler de ansatte skal følge i ulike situasjoner.

Årshjul for HMS bør også omfatte punkter for gjennomgang av avvik, skader og nestenulykker, samt revisjon av internkontrollsystemet. Rutine av hva som inngår i revisjon bør i større grad skriftliggjøres.

3.3. Beredskap. Blir ulykkes- og faresituasjoner i barnehagen håndtert på en tilfredsstillende måte?

Merknad 3: Barnehagene bør gjennomføre beredskapsøvelser ut over brannøvelser og førstehjelpskurs, og det bør utarbeides en plan for øvelsene.

Observasjon

Enheten har utarbeidet en rekke rutiner for ulike typer beredskap, som er samlet i beredskapsperm. I arbeidet med utarbeidelsen av beredskapspermen har ansatte blant annet jobbet i små refleksjonsgrupper og bidratt med utarbeidelse av rutiner og tiltakskort. Ulike scenarier for ulike hendelser er også gjennomgått i slike grupper. Ledelsen opplyste at beredskapspermen nå er under revisjon, og at de ser for seg i større grad å beskrive rutiner i form av tiltakskort.

Barnehagene gjennomfører regelmessig førstehjelpsopplæring og brannøvelser, og har gjennomført brannøvelser i ulike former, med skjulte figuranter m.m.

Vurdering

Vi vurderer at barnehagene har beredskapsrutiner for å håndtere noen ulykkes- og faresituasjoner. Kommunens mal for beredskapsplan inneholder mange flere typer hendelser som ledelsen ved barnehagene bør kjenne til. Eberg barnehager bør derfor samkjøre sin beredskapsplan med kommunens mal for å sikre at alle relevante beredskapshendelser beskrives. Tiltakskort for de mest aktuelle beredskapshendelser må gjøres kjent og lett tilgjengelig for ansatte.

Barnehagene bør kvalitetssikre at alle hendelser i risikovurderingen som er vurdert med høy konsekvens, også gjenfinnes i beredskapsplanen. Videre bør dere sikre at dere har risikovurdert alle typer hendelser som det finnes beredskapsrutiner for. Dere bør derfor systematisere hvilke hendelser som er risikovurdert/skal risikovurderes og hvilke rutiner dere har for å styre og begrense risikoen. Flere ulike hendelser kan ha samme beredskapskort/-rutine.

Forskriftens § 14 krever at barnehagen skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges og skal sikre at uønskede hendelser får så begrensede konsekvenser som mulig. Dette utdypes også som formål i veilederen. Veilederen henviser til Utdanningsdirektoratets veiledning i beredskapsplanlegging. Veilederen ble sist endret i mars 2019 og heter "Hvordan forebygge og håndtere alvorlige hendelser i barnehage og skole". Miljøenheten benytter denne som veiledning ved skjønnsvurderinger av barnehagens beredskapsplanlegging.

Det forventes at barnehager til en viss grad øver på hendelsene, eller på annen måte gjennomgår beredskapsplanen, for å sikre at den fungerer for de gitte situasjonene. Det kan være fullskalaøvelser eller diskusjonsøvelser av aktuelle caser. Øvelser kan være en effektiv måte for ansatte til å bli gjort kjent med beredskapen for alvorlige hendelser på, og i tillegg er det en effektiv måte å vurdere om planene/rutinene er tilstrekkelige og hensiktsmessige, og om de vil fungere i en kritesituasjon. Barnehagens ledelse bør foreta en risikovurdering for å avdekke hvilke beredskapshendelser som er mest relevante å øve på, og lage en plan for hvordan øving skal skje.

4. Regelverk

- Lov av 2011-06-24 nr.29 om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Forskrift av 1. desember 1995 om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. med veileder, "Miljø og helse i barnehagen", Helsedirektoratet april 2014.

Avvik defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Merknad er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Rapporten omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Varsel om pålegg

Vi opplyser om at miljøsjefen kan gi enheten pålegg om retting for å sikre at avvikene rettes.

Denne tilsynsrapporten er et varsel om at pålegg kan bli gitt (jf Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting). Varslet er gitt med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Med hilsen
Trondheim kommune

Hans Fredrik Nyvold Kvitvang
enhetsleder

Elin Grønvold Aunet
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopimottaker:

Postmottak Fagenhet for oppvekst og utdanning,
Ella Marie Ingdal, Kommunalsjef for barnehage